

دومین کنفرانس ملی پژوهش‌های کاربردی در مهندسی سازه و مدیریت ساخت دانشگاه صنعتی شریف - اسفند ۱۳۹۶

تحلیل مقایسه‌ای عملکرد متفاوت شهروندان در پاسخ به بحران زلزله با تأکید بر جایگاه آمادگی در چرخه مدیریت بحران (نمونه موردی شهر کرمان)

محمد رضا رضایی^{۱*}، محبوبه نوری^۲.

۱- دانشیار جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه یزد، Rezaei58@gmail.com

۲- کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه یزد، mahbob.nori70@gmail.com

چکیده

نرخ و تأثیر سوانح طبیعی از جمله زلزله به صورت چشمگیری در دهه‌های اخیر افزایش یافته‌است. بدین منظور مدیریت بحران به عنوان یک فرآیند با تکیه بر اصول مدیریت، برنامه‌ریزی و سازماندهی مهم‌ترین استراتژی کاهش آثار زلزله است. در این زمینه هدف از این پژوهش بررسی عملکرد متفاوت شهروندان شهر کرمان در زمینه آمادگی قبل از بحران است. روش تحقیق توصیفی - تحلیلی و از نوع کاربردی است. جامعه آماری ۱۴۱۸۶۷، خانوار شهر کرمان می‌باشد که حجم نمونه طبق فرمول کوکران، ۳۵۰ پرسشنامه تعیین شده‌است. داده‌های مورد نیاز با استفاده از مطالعات کتابخانه‌ای و بررسی‌های میدانی به کمک ابزار پرسشنامه گردآوری و سپس در نرم افزار SPSS به وسیله آمارهای توصیفی و استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد آمادگی مهم‌ترین مرحله قبل از وقوع بحران در چرخه مدیریت بحران است اما میزان آمادگی افراد در زمینه کار با کپسول آتش‌نشانی، میزان مهارت در پناهگیری، شناسایی نقاط امن منزل، توانایی ارائه کمک‌های اولیه و میزان شرکت در مانورهای زلزله پایین است که این امر نشان دهنده عدم وجود فرهنگ ایمنی و آمادگی در جامعه است که در این راستا مهم‌ترین عنصر در زمینه ارتقای آمادگی، مقوله آموزش و پرداختن به فرآیند مدیریت بحران به عنوان پارادایم مسلط در کاهش پیامدهای سوء سوانح طبیعی است.

کلمات کلیدی: بحران، مدیریت بحران، آمادگی، زلزله، شهر کرمان

۱. مقدمه

اکثریت جمعیت جهان در حال حاضر در شهرها زندگی می‌کنند و انتظار می‌رود سهم جمعیت شهری به طور مداوم در دهه‌های پیش رو افزایش یابد [۱]. طبق برآورد سازمان ملل متحد، جمعیت شهری جهان به بیش از ۶۰ درصد در

* محمد رضا رضایی، دانشیار جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه یزد

Email: Rezaei58@gmail.com